

Samråd/Synpunkter

Samråd synpunkter omsorgs och äldreförvaltningen

För Äldrenämndens del bedöms den föreslagna modellen i stort leva upp till de principer som anges. Principen om kvalitetsneutralitet och ambitionsnivåer kan vi inte se harmonier med den föreslagna modellen med den ekonomiska regleringen som föreslås.

När det gäller förslaget om att justera beloppet med -20% utifrån utfallet 2015 är det orimligt. Eftersom avvikelserna mot referenskostnaden beror på utfallet i andra kommuner så krävs kunskap om flera parametrar. I samband med att allt mer verksamhet övergår i egen regi för Linköpings kommun försvinner dessutom möjligheten till att återsöka moms varför kostnaden ökar ytterligare för kommunen. Vår tillsynsmyndighet ställer allt högre krav på ökad bemanning vilket tvingar kommunen till att utöka kostnaderna för äldreomsorgen. Bedömningen är att kostnaderna fortsatt kommer öka och om ingen annan förändring sker i övriga kommuner som kommer avvikelserna bli mindre än 20%.

För 2016 var motsvarande avvikelse 17% , kostnaderna har ökat under 2017 så underförutsättningen att allt annat är lika, kommer skillnaden minska ytterligare. Ett avdrag på 20% innebär då i praktiken ett besparingskrav, vilket är orimligt med kommunens krav och ambitioner gällande äldreomsorgen.

En modell bör vara tydlig och förutsägbar varför det är bra om det finns en fastslagen nivå för varje mandatperiod. För 2019 och framåt bör beslutet antingen baseras på ett visst års utfall eller på en separat bedömning om vad som är en rimlig nivå och beakta kvalitetsambitionerna.

Föreslagna modell innebär också att ekonomistyrningsreglerna kring över respektive underskott kan behöva ses över. Kostnader i form av nya vårdboenden innebär att det ekonomiska utfallet vissa år blir mer ansträngt än andra som snarare ger ett överskott. Detta eftersom boenden som planeras inom den närmsta 10 årsperioden kommer vara större enheter och ha stora kostnader.

Sammanfattningsvis tillstyrks förslaget med reservation till att knyta reduceringsbeloppet till 2015 års nivå utan att särskilt beaktat kostnadsutvecklingen för efterföljande år.

Åsa Drange

Ekonomichef

Linda Ljungqvist

Omsorgsdirektör

Samråd synpunkter från utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen anser att kommunens nuvarande resursfördelningsmodell för reglering av demografiska förändringar är väl fungerande. Utbildningsförvaltningen ser positivt på att ersättningen idag utgår från faktiskt antal inskrivna barn och elever i verksamheterna och utifrån de ersättningsbelopp som nämndernas internbudgetar och även resursfördelning ut till verksamheterna bygger på. Detta medför att nuvarande ersättningsmodell är transparent och enkel. Utbildningsförvaltningen ser dock en möjlighet till att minska antalet olika ersättningsbelopp för att förenkla modellen.

Utbildningsförvaltningen anser att det redan i dag finns möjlighet att möta begränsade ekonomiska förutsättningar med nuvarande resursfördelningsmodell. Ersättningsbeloppen kan justeras när inte resurserna räcker och beslut om reducerade belopp kan tas i samband med övriga budgetbeslut.

Med den nya resursfördelningsmodell för demografi som föreslås ser utbildningsförvaltningen ytterligare konsekvenser/effekter utöver de som beskrivs i tjänsteskrivelsen.

- Då den föreslagna resursfördelningsmodellen inte bygger på faktiskt antal barn och elever i verksamheterna finns behov för nämnderna att skapa egna reserver vilket kan leda till negativa inlåsnings effekter alternativt underskott som nämnderna får svårt att ta ansvar för enligt gällande ekonomistyrningsregler. Utbildningsförvaltningen ser det som ofrånkomligt att utifrån föreslagna resursfördelningsmodellen för demografi inte behöva göra justeringar i nuvarande ersättningsbelopp från nämnd till verksamhet. Utifrån nuvarande prognoser är bedömningen att ersättningen kommer att behöva reduceras för att möta upp ett behov av en reserv för nämnderna alternativt behöver medel tillskjutas nämnderna för att ge utrymme för en reserv.
- Det är en nackdel att ersättningsbeloppen för innevarande år fastställs först i februari innevarande år, detta försvårar nämndernas arbete med att ta fram en resursfördelning ut mot verksamheten som matchar den ersättning som nämnden erhåller. Nämnderna måste besluta om ersättningsbelopp till fristående verksamheter innan kalenderåret börjar i enlighet med skollagen. Nämnderna har möjlighet att efter februari innevarande år justera ersättningsbelopp framåt till både kommunal och fristående verksamhet under innevarande budgetår. Detta skulle dock innebära försämrade planeringsmöjligheter för verksamheten.
- Transparensen som beskrivs som en viktig faktor i den föreslagna resursfördelningsmodellen finns inte kvar, utifrån utbildningsförvaltningens perspektiv, när beloppet modifieras. I bilaga 1 s 11 under stycket ersättningsbelopp står bland annat att 20 % dras av från prislapparna för åldersintervaller från 65 år och uppåt och 2 % från prislapp för 16-18-åringar. Motivet skulle vara rådande avvikelser från referenskostnaden. Det kan tolkas på olika sätt, avvikelser skulle även kunna motivera kostnaderna/prislapparna borde vara högre det vill säga att ingen justering görs.

- Om ersättningsbeloppen inte motsvarar nämndernas nuvarande ersättningsnivåer till verksamheten kan nämnderna vilja ta hänsyn till detta i samband budgetäskanden. Detta kan leda till en mer komplicerad budgetprocess.
- De ersättningsbelopp som blir aktuella för nämnderna släpar med 2 års förskjutning vilket inte speglar strukturer under innevarande år vilket medför att beloppen inte blir kvalitetsneutrala.
- Den föreslagna resursfördelningsmodellen för demografi medför att det blir svårare för nämnderna att göra budget och prognoser samt att beräkna vilka ersättningar de faktiskt kommer att få per barn och elev.
- Då ersättningsbeloppen enligt den föreslagna resursfördelningsmodellen för demografi inte bygger på faktiskt antal barn/elever inskrivna i förskolan och gymnasieskola blir inte ersättningen kvalitetsneutral. Om till exempel andelen inskrivna barn i förskolan ökar eller att elevernas programval förändras alternativt om eleverna inte väljer att påbörja en gymnasieutbildning skulle det kunna påverka kvalitetsneutraliteten. För förskolan skulle det innebära att det finns samma medel som ska fördelas på fler barn, till exempel skulle det kunna leda till en lägre personaltäthet. För gymnasieskolan skulle det innebära att samma medel finns att fördela men att de faktiska kostnaderna är högre eller lägre vilket kan leda till över- eller underskott på nämnderna alternativt skulle kvalitetsförändringar kunna genomföras.
- Det står i handlingen att samtliga merkostnader täcks av ersättningsbeloppet, t ex ”bibass” (extra resurs), modersmålsundervisning och särskola. Det står även att eventuella merkostnader för överkapacitet vid nya platser och kostnader för modernisering av lokaler täcks av ersättningsbeloppen. Utifrån utbildningsförvaltningens perspektiv täcks inte dessa kostnader av ersättningsbeloppet utan för att till exempel modernisering av lokaler ska vara möjliga krävs att effektiviseringar görs i verksamheten alternativt att nämndernas budgetar förstärks.

Utöver synpunkter ovan saknar utbildningsförvaltningen en omvärldsbevakning av en eller flera kommuner som använder sig av resursfördelningsmodeller liknande den föreslagna modellen samt vilka fördelar och nackdelar som man ser i dessa kommuner. När det gäller Jönköping och Västerås så tolkar utbildningsförvaltningen det som att de har modeller som mer liknar Linköpings kommuns nuvarande resursfördelning för demografi.

Tor Andersson

Tf utbildningsdirektör